
MEKLEMBURGIA-POMORZE PRZEDNIE

+++ Gigantyczny tunel połączy Stralsund ze Skandynawią? +++ Kontrowersyjny pomysł berlińskiego naukowca +++ Stoczniovcy wściekli na rząd +++ Poseł NPD odpowie za kłamstwo oświęcimskie +++ Zoo w Rostoku planuje budowę „polarium“ +++ 20 minut dla bezrobotnego +++ Rugia mekką piwoszy +++ Jaka przyszłość lotniska na Uznamie? +++ Ueckermünde planuje nowe moło +++

BRANDENBURGIA/SAKSONIA

+++ Recepta na językowe problemy lekarzy +++ Policja szuka Polaków do pracy +++ 18 mln euro na walkę z powodzią +++ Polska uzna świadectwa uczniów z Görlitz +++ Okna życia zostają +++ Drezno wprowadza podatek od turystów +++ Brandenburgia szuka tysięcy nauczycieli +++ 1700 mieszkańców straci dach nad głową +++ Spółdzielnia wysyła lokatorów na urlop +++ Spremberg kończy z wizerunkiem miasta neonazistów +++ Trasa rowerowa Odra-Nysa na ITB +++

MEKLEMBURGIA-POMORZE PRZEDNIE

INFRASTRUKTURA

Gigantyczny tunel połączy Stralsund ze Skandynawią?

Stralsund. Liczący blisko 100 km długości podmorski tunel ma połączyć Stralsund ze szwedzkim Malmö. Plany tej inwestycji, na zlecenie Szwedów, szykuje spółka COINCO GmbH (Corridor of Innovation and Cooperation) z siedzibą w Berlinie. Według prezesa firmy, Knuta Halvorsena, tunel może być gotowy już w 2030 r. Podróż pociągiem ICE, kursującym z Berlina przez Stralsund do Oslo, skróciłaby się w ten sposób z 15 do 5 godzin. Jediną przeszkodą dla realizacji inwestycji może się okazać jej koszt szacowany na 20 mld euro.

» [Nordkurier, 28.01.2014](#)

SPOŁECZEŃSTWO DEBATY

Kontrowersyjny pomysł berlińskiego naukowca

Pomorze Przednie/Berlin. Miejscowości liczące mniej niż dwieście osób powinny zniknąć z powierzchni ziemi, a mieszkańców powinno się przesiedlić i wypłacić im „przesiedleńcze premie” – uważa Reiner Klingholz, dyrektor Berlińskiego Instytutu Ludności i Rozwoju. Na Pomorzu Przednim zawrzało – przymusowe przesiedlenia dotknęłyby tutaj sporą część ludności. Zdaniem Klingholza, małe wioski nie mają przyszłości i są zbyt drogie w utrzymaniu. „Z czasem wysiedlą się same, ponieważ ich mieszkańcy

wyprowadzą się lub umrą” – uważa dyrektor Instytutu. Na dowód słuszności swojej tezy Klingholz przytacza ankietę przeprowadzoną w Meklemburgii-Pomorzu Przednim. Wynika z niej, że 30 proc. osób powyżej 60 roku życia chętnie wyprowadziłoby się ze swojej miejscowości. „Wcześniej przeprowadzali się młodzi, ale teraz, gdy infrastruktura i zaopatrzenie na wsiach, nie są tak dobre, jak kiedyś, wyprowadzić chcą się także starsi” – argumentuje Reiner Klingholz.

» [Nordkurier, 29.01.2014](#)

» [Nordkurier, 30.01.2014](#)

GOSPODARKA

Stoczniowcy wściekli na rząd

Stralsund. Od kilku dni pracownicy upadłej stoczni P+S w Stralsundzie protestują przed bramą zakładu. Przyczyną ich wystąpień jest decyzja rządu Meklemburgii-Pomorza Przedniego wstrzymująca sprzedaż stoczni, mimo iż pojawili się zainteresowani nią inwestorzy. Stoczniowcy obawiają się, że politycy zamierzają zrezygnować z produkcji statków i sprzedać zakład nie jako całość, ale jako kilka mniejszych firm. Jako potencjalni nabywcy byli dotąd brani pod uwagę: stocznia

Nordic Yards z Wismaru oraz przedsiębiorstwo New Global Wind z Hamburga, produkujące wiatraki. Harry Glawe, minister gospodarki Meklemburgii-Pomorza Przedniego, powiedział, że obie firmy nie przedstawiły dotąd dowodów na możliwość sfinansowania transakcji. Kupnem stoczni mają być według Glawe zainteresowani także inni oferenci, pochodzący z innych branż. W ubiegłym tygodniu udało się sprzedać dwa promy, których przedłużająca się budowa i problemy konstrukcyjne przyczyniły się do upadku stoczni. Cena ukończonych w 70 proc. jednostek wyniosła 32 mln euro. Kupiła je zamawiająca firma Scandlines. Pierwotnie wartość zamówienia opiewała na 184 mln euro.

» Fot. Mimo zapowiedzi rządu, upadłej półtora roku temu stoczni nie udało się dotąd sprzedać. Autor: [Darkone](#). Źródło: [Wikimedia Commons](#). Licencja: [CC-BY-SA-2.0](#)

» [Ostsee Zeitung, 31.01.2014](#)

» [Ostsee Zeitung, 31.01.2014](#)

POLITYKA PRAWICOWY EKSTREMIZM

Poseł NPD odpowie za kłamstwo oświęcimskie

Schwerin. Parlament Meklemburgii-Pomorza Przedniego uchylił w ubiegłym tygodniu immunitet szefowi frakcji neonazistowskiej partii NPD, Udo Pastörsowi. Tym samym wykonany zostanie wyrok pozbawienia wolności w zawieszeniu na osiem miesięcy oraz kary w wysokości sześciu tysięcy euro, który zapadł w 2012 r. Sąd w Schwerinie uznał wówczas, że Pastörs zaprzeczał w swoich wystąpieniach, jakoby Holocaust miał

miejsce. Pastörs uchodzi za wyjątkowego ekstremistę. Zamierza startować w wyborach do Parlamentu Europejskiego.

» [Nordkurier, 29.01.2014](#)

TURYSTYKA

Zoo w Rostoku planuje budowę „polarium“

Rostok. Blisko półtora roku po otwarciu Darwineum, poświęconemu pochodzeniu człowieka od małpy, rostockie zoo planuje kolejną inwestycję. Tym razem powstać ma „polarium”, przeznaczone dla niedźwiedzi polarnych, pingwinów oraz innych zimnolubnych zwierząt. W przeszklonym basenie odwiedzający zoo będą mogli podziwiać życie polarnych gatunków. Koszt inwestycji szacowany jest na ok. 9 mln euro. Nawet 90 proc. tej sumy ma pochodzić z dotacji zewnętrznych. Dodatkowo w Rostoku

wystartowała akcja zbierania darowizn. Budowa polarium ma ruszyć latem 2015 r. W odróżnieniu od innych niemieckich placówek, zoo w Rostoku notuje w ostatnich latach znaczny wzrost liczby odwiedzających. W minionym roku zoo odwiedziło 637 tys. osób, w 2011 r. było ich 525 tys. Magnesem na turystów jest przede wszystkim Darwineum.

» Fot. Zoo w Rostoku przyciąga coraz więcej odwiedzających. Niedźwiedzie polarne wkrótce zamieszkają w tzw. polarium. Autor: Zoo Rostock. Źródło: [Wikimedia Commons](#). Licencja: [CC-BY-SA-3.0](#)

» [Nordkurier, 29.01.2014](#)

SPOŁECZEŃSTWO

20 minut dla bezrobotnego

Neubrandenburg. Od stycznia br. czas rozmowy z osobami bezrobotnymi w Jobcenter w Neubrandenburgu nie może przekroczyć 20 minut. Petenci urzędu skarżą się, że to zbyt mało, zwłaszcza na rozważenie często skomplikowanych spraw dotyczących zasiłku dla bezrobotnych. Wielu osobom problem sprawia też posługiwanie się urzędowym niemieckim. Uwe Hänsch, kierownik Jobcenter Süd, uważa, że wprowadzone ograniczenia czasowe mają zmniejszyć czas oczekiwania w kolejce. Pracownicy muszą też mieć czas, by przygotować się na przyjęcie kolejnego petenta. Zmiany spotkały się z protestem korzystających z usług biura.

» [Nordkurier, 29.01.2014](#)

GOSPODARKA TURYSTYKA

Rugia mekką piwoszy

Rambin. Najlepsze gatunki piw z całego świata mają wkrótce być produkowane na Rugii. Markus Berberich, przedsiębiorca z branży piwnej, zamierza otworzyć w miejscowości Rambin browar, w którym ważne będzie wysokiej jakości piwo dla koneserów. Berberich ma już pozwolenie od gminy na budowę. Prace rozpoczną się w lecie. Produkcja piwa ma ruszyć w 2015 r. Inwestor oraz gmina Rambin liczą, że szlachetne gatunki piwa, mimo wysokiej ceny, przyciągną wypoczywających na Rugii turystów. Niewykluczone, że w browarze powstanie miejscowe piwo Rambiner.

» [Ostsee Zeitung, 02.02.2014](#)

INFRASTRUKTURA

Jaka przyszłość lotniska na Uznamie?

Heringsdorf. 300 tys. euro dopłaci w tym roku powiat Pomorze Przednie-Greifswald do funkcjonowania lotniska w Heringsdorfie. Kolejne 125 tys. euro pokryje z własnej kasy Heringsdorf. Przyszłość lotniska jest jednak nadal otwarta. Powiat jest wciąż jedynym właścicielem portu lotniczego i szuka współdziałowców lub samodzielnego inwestora. Rozmowy z potencjalnymi firmami zainteresowanymi kupnem lotniska trwają, dotąd nie przyniosły jednak skutku. Z uwagi na trudną sytuację finansową powiatu, komisja finansowa ministerstwa spraw wewnętrznych zaleciła ograniczenie dotacji do maksymalnie 100 tys. euro. To jednak nie wystarczy na utrzymanie przynoszącego straty lotniska. Władze powiatu zapewniają, że 100 tys. euro będą mogły dołożyć, gdy znajdą innego współdziałowca, który pokryje pozostałą część wydatków. Lotnisko w Heringsdorfie od dłuższego czasu boryka się z problemami finansowymi. Jego likwidacji sprzeciwia się branża turystyczna, obawiając się spadku odwiedzających nadmorskie kurorty gości.

» [Nordkurier, 29.01.2014](#)

TURYSTYKA

Ueckermünde planuje nowe molo

Ueckermünde. W latach 20. ubiegłego stulecia kąpielisko w Ueckermünde przypominało nadmorski kurort: na plażowiczów czekały molo i budynek gastronomiczno-rekreacyjny. Władze miasta chcą, by przynajmniej molo wróciło na swoje miejsce. Plany jego budowy są gotowe, brakuje jednak 800 tys. euro na ich realizację. Jürgen Kliewe, zastępca burmistrza, za realistyczną datę budowy pomostu uważa rok 2020. Od 2017 r. o kurort (Ueckermünde od niedawna może oficjalnie używać tego tytułu) ma troszczyć się jego dyrektor, którego zadaniem będzie m.in. pozyskiwanie turystów. Atrakcją mogłoby być właśnie molo, którego nad Zalewem Szczecińskim, także po polskiej stronie, nie posiada żadna z miejscowości.

» [Nordkurier, 30.01.2014](#)

WIADOMOŚCI Z BRANDENBURGII I SAKSONII

SŁUŻBA ZDROWIA

Recepta na językowe problemy lekarzy

Seelow. Z roku na rok rośnie w Brandenburgii liczba zagranicznych lekarzy. Pacjenci zaś coraz częściej skarżą się na problemy z porozumiewaniem się podczas wizyt. Zatrudniające lekarzy kliniki organizują więc specjalne kursy językowe. Jako pierwszy zdecydował się na takie rozwiązanie szpital w Seelow. Przez sześć miesięcy, w każdy weekend, w szkolnych ławach zasiądą chirurdzy, urolodzy oraz anesteziolodzy, by szlifować język niemiecki i zdobyć wymagany certyfikat. W Brandenburgii od zagranicznych lekarzy wymaga się znajomości języka na poziomie B2. Zdaniem wielu niemieckich lekarzy to zbyt mało. Do marca br. opracowana ma zostać jednakowa dla całych Niemiec procedura sprawdzania znajomości języka wśród zagranicznego personelu medycznego. Lekarze będą musieli wykazać się dobrą znajomością niemieckiego w mowie i piśmie, zarówno pod kątem słownictwa fachowego, jak i codziennego. Kursy językowe dla lekarzy organizuje także Federalny Urząd ds. Migracji. Dotąd w całych Niemczech odbyło się sto takich kursów.

» [Märkische Oderzeitung, 30.01.2014](#)

BEZPIECZEŃSTWO

Policja szuka Polaków do pracy

Oranienburg. Braki kadrowe sprawiły, że brandenburska policja zamierza szukać przyszłych pracowników w Polsce. Szkoła policyjna w Oranienburgu już nawiązała kontakty z przygranicznymi szkołami, które w programie nauczania mają język niemiecki. Pierwsza grupa uczniów z Polski odwiedzi Oranienburg w marcu. „Polscy kandydaci do pracy muszą spełnić te same wymagania, co niemieccy” – informuje Rainer Grieger, szef szkoły policyjnej w Oranienburgu. „Dotyczy to także znajomości języka.” W opanowaniu niemieckiego Polakom mają pomóc kursy prowadzone przez Uniwersytet Viadrina. Polscy policjanci będą kierowani następnie do pracy w rejonie przygranicznym.

» Fot. Po odbyciu szkolenia oraz pomyślnym zdaniu egzaminów Polacy będą mogli służyć w brandenburskiej policji. Autor: M. Stefanek.

» [Märkische Oderzeitung, 31.01.2014](#)

INFRASTRUKTURA

18 mln euro na walkę z powodzią

Golzow. 18 mln euro zostanie łącznie wydanych na poprawę infrastruktury przeciwpowodziowej w ramach Programu Odry. Tylko w tym roku zainwestowanych zostanie 3,4 mln euro w poprawę odpływu wód z Przełomu Odry (Oderbruch). Program wystartował w 2008 r., a jego zadaniem jest ograniczenie skutków powodzi, które wyjątkowo często nawiedzają ten region. Dotąd prace wykonano na odcinku o długości 25 km. To mniej więcej połowa zaplanowanych prac. Brandenburgia już kilkakrotnie podwyższała wysokość

zaplanowanych na ten cel środków. Początkowo program miał kosztować 7,5 mln euro, następnie 15 mln. Teraz budżet został podwyższony o kolejne trzy miliony euro. Większość środków pochodzi z funduszy unijnych.

» [Märkische Oderzeitung, 30.01.2014](#)

EDUKACJA

Polska uzna świadectwa uczniów z Görlitz

Görlitz/Zgorzelec. Polskie ministerstwo edukacji będzie uznawać świadectwa uczniów gimnazjum Augustum Annen z Görlitz. Absolwenci tej szkoły będą mogli studiować zarówno w Niemczech, jak i w Polsce. Porozumienie w tej sprawie podpisali przedstawiciele ministerstw edukacji Saksonii i Polski, a także miast Görlitz i Zgorzelec. Od 2002 r. w gimnazjum istnieje kierunek polsko-niemiecki. Uczniowie z obu państw uczą się języka sąsiada, historii i kultury. Dotąd absolwenci szkoły mogli zdawać jedynie na studia w Niemczech.

» [Sächsische Zeitung, 31.01.2014](#)

SPOŁECZEŃSTWO

Okna życia zostają

Poczdám. Ośmioro dzieci zostało od 2003 r. oddanych przez matki do tzw. okna życia w Poczdamie. To jedyne takie miejsce w Brandenburgii. Wszystkie maluchy znalazły rodziny adopcyjne, po żadnej z nich nie zgłosiła się matka, chcąc je odzyskać. Od maja kobiety, które nie chcą zatrzymać po porodzie swojego dziecka, zyskują nową możliwość – tzw. „poufny poród”. Matka pozostanie anonimowa do ukończenia przez oddane przez nią dziecko 16 roku życia. Po tym czasie dziecko będzie mogło poznać, kto jest jego biologiczną matką. W związku z wchodzącym od maja nowym prawem, w Niemczech dyskutowano nad likwidacją okien życia. Ich krytycy wskazywali m.in. na prawo dziecka do informacji o matce, a także na konieczność stworzenia rodzącym kobietom godnych warunków. Ostatecznie zdecydowano, że okna życia zostaną. W Niemczech rocznie trafia do nich ok. stu dzieci.

» [Märkische Oderzeitung, 01.02.2014](#)

» [Märkische Oderzeitung, 27.01.2014](#)

TURYSTYKA

Drezno wprowadza podatek od turystów

Drezno. Od lutego turyści odwiedzający Drezno muszą uiścić tzw. podatek od turystów w wysokości 1,30 euro za noc. Przeciwno wprowadzeniu opłaty protestują drezdeńscy hotelarze. Jeden z nich złożył nawet skargę do sądu. Sąd jeszcze nie zajął się sprawą. Do czasu rozstrzygnięcia sprawy miasto ma jednak prawo pobierać opłatę.

Przedstawiciele branży hotelarskiej krytykują m.in. dodatkowy nakład czasu i pracy, jaki będą musieli wykonać w związku z wprowadzeniem podatku. Do obowiązków hotelarzy należy bowiem rozliczenie się z miastem z pobranej od turystów opłaty. Podatek obowiązuje wszystkich gości, niezależnie od tego czy nocują w hotelu, czy na campingu. Z obowiązku zapłaty podatku wyłączone są osoby, które przebywają w Dreźnie służbowo. Miasto szacuje, że wprowadzenie podatku przyniesie rocznie od 5 do 5,5 mln euro zysku.

» Fot. Pobyt w Dreźnie stał się dla turystów droższy. Autor: M. Stefanek.

» [Sächsische Zeitung, 29.01.2014](#)

EDUKACJA

Brandenburgia szuka tysiąca nauczycieli

Poczdami. Po Meklemburgii-Pomorzu Przednim tym razem Brandenburgia zapowiada zakrojone na szeroką skalę werbowanie nauczycieli do pracy. W tym roku ma zostać zatrudnionych od 900 do 1000 osób. Braki kadrowe to wynik przede wszystkim demografii. Do końca roku szkolnego na emeryturę odejdzie czterystu nauczycieli. Kolejnych stu pedagogów potrzeba na zastępstwo nauczycieli, którzy przez dłuższy czas przebywają na zwolnieniach lekarskich. Ministerstwo edukacji z Poczdamu zamierza szukać chętnych do pracy m.in. w ramach ogólnoniemieckiej kampanii informacyjnej. Nowi nauczyciele otrzymają stałe zatrudnienie, na początek na czas określony.

» [Märkische Oderzeitung, 29.01.2014](#)

SPOŁECZEŃSTWO GOSPODARKA

1700 mieszkańców straci dach nad głową

Trebendorf. Na przełomie lutego i marca ma zapaść decyzja w sprawie rozbudowy kopalni Nochten II. Jeśli koncern Vattenfall otrzyma pozwolenie na inwestycję, 1700 mieszkańców będzie musiało opuścić swoje domy. Dotąd mowa była o ok. 1550 osobach, które zostaną przesiedlone. Thomas Penk, odpowiedzialny w Vattenfall za rekultywację i przesiedlenia, twierdzi, że obszar, na którym będą prowadzone prace, nie został zwiększony. Większa liczba przesiedlonych wynika zaś z powiększenia się liczby mieszkańców gminy Trebendorf. Według informacji gazety „Lausitzer Rundschau”, szanse na to, że szwedzki koncern otrzyma pozwolenie na budowę, są duże. Przesiedlenia zaplanowano na lata 2015-2018 dla miejscowości Klein Trebendorf oraz na lata 2015-2021 dla Mühlrose, Rohne i Mulchwitz.

» [Lausitzer Rundschau, 29.01.2014](#)

INFRASTRUKTURA

Spółdzielnia wysyła lokatorów na urlop

Schwedt nad Odrą. Na przełomie marca i kwietnia rozpocznie się przebudowa Osiedla Żurawi (Kranichsiedlung) w Schwedt. To jedna z największych tego typu inwestycji w mieście w ostatnich latach.

Pochodzące z lat 60. ubiegłego stulecia bloki zostaną przebudowane i zmodernizowane. Prace rozpoczną się w budynku przy Bahnhofstraße 30 i odbywać się będą bez wysiedlania mieszkańców. „W czasie prac proponujemy naszym lokatorom wyjazd na urlop na nasz koszt, przeprowadzić się do hotelu lub zamieszkać u krewnych. Także ta ostatnia możliwość zostanie przez nas sfinansowana” – mówi Matthias Stammert ze spółdzielni Wohnungsbaugenossenschaft. Wszystkie mieszkania otrzymają nowe balkony, na życzenie lokatorów zmieniony zostanie także podział pomieszczeń. Remont obejmie też piwnice, dach, klatki schodowe i fasadę.

» [Märkische Oderzeitung, 29.01.2014](#)

POLITYKA PRAWICOWY EKSTREMIZM

Spremberg kończy z wizerunkiem miasta neonazistów

Spremberg. Nowa burmistrz miasta, Christine Herntier (bezpartyjna), zapowiada walkę przeciwko neonazistowskiej scenie. Spremberg od dawna boryka się z problemem prawicowego ekstremizmu. W poprzednich wyborach do lat 18, jedna trzecia młodzieży zagłosowała na partię NPD. Neonaziści wpłynęli też negatywnie na wizerunek miasta. Christine Herntier chce zjednoczyć przeciwko prawicowym ekstremistom demokratów i humanistów ze Sprembergu. Także media powinny, zdaniem nowej burmistrz, włączyć się w większej mierze w walkę z neonazistami. Wśród głównych zalet miasta Herntier wymienia potencjał gospodarczy miasta, zwłaszcza park przemysłowy Schwarze Pumpe.

» [Lausitzer Rundschau, 30.01.2014](#)

TURYSTYKA

Trasa rowerowa Odra-Nysa na ITB

Forst. Na tegorocznych Międzynarodowych Targach Turystycznych w Berlinie (ITB) promowana będzie trasa rowerowa Odra-Nysa. Przedstawiciele powiatu Sprewa-Nysa uważają, że trasa powinna zostać też uzupełniona o dodatkowe atrakcje turystyczne, choćby cele wycieczkowe położone niedaleko Nysy czy kawiarnie dla rowerzystów. Brak odpowiedniej infrastruktury turystycznej i propozycji gastronomicznych są widoczne przede wszystkim na odcinku od granicy z Saksonią do Forst oraz do Guben. Przeciętnie rowerzyści wydają na Łużycach ok. 23 euro dziennie. Przedstawiciele powiatu uważają, że turystyka rowerowa jest szansą dla regionu. Podczas minionego weekendu region prezentował się na targach turystycznych w Dreźnie, wcześniej także w Stuttgarcie. W marcu trasa promowana będzie na ITB, największych targach turystycznych na świecie.

» [Lausitzer Rundschau, 30.01.2014](#)

Wydawcy:

Polsko-Niemieckie
Towarzystwo Brandenburgii
Charlottenstr. 31
14467 Potsdam
www.dpg-brandenburg.de

Transodra e.V.
Polsko-Niemiecki
Klub Dziennikarzy
www.transodra-online.net

Współpraca

Stowarzyszenie
Terra Incognita

Sponsorzy:

LandZukunft

Bundesministerium für
Ernährung, Landwirtschaft
und Verbraucherschutz

Fundacja Współpracy
Polsko-Niemieckiej

Województwo
Zachodniopomorskie

Drodzy Czytelnicy, prosimy o wsparcie naszego Przeglądu Prasy. Finansowanie projektu ze źródeł zewnętrznych jest możliwe tylko przez określony czas. Chcemy wydawać Przegląd Prasy także po upływie okresu finansowania. Nie da się jednak tego zrobić bez Państwa pomocy.

Jak nas wesprzeć: http://www.dpg-brandenburg.de/pl/o_nas/jak-nas-wesprzec

Nasi abonenci:

Andreas Oppermann, rbb Frankfurt (abonament)

Arne Neumann (darowizna miesięczna)

Beata Halicka (abonament)

Birgit Steinfeld, NDR Hörfunk Neubrandenburg (abonament)

Bundesinstitut für Bau-, Stadt- und Raumforschung im Bundesamt für Bauwesen und Raumordnung (abonament)

Deutsches Polen-Institut w Darmstadt (abonament)

Gottfried Hain, Guben (darowizna miesięczna)

Hans-Gerd Warmann (abonament)

Lisaweta von Zitzewitz (darowizna)

Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion „Sprewa-Nysa-Bóbr” (abonament)

Tobias Lenel, Oderläufe e.V. (abonament)

Urząd Gartz, dyrektor Frank Gotzmann (abonament)

Urząd Miasta Gorzów Wielkopolski (abonament)

Uwe Michael Neumann (abonament)